No. 94.

JAVASCHE COURANT.

DINGSDAG den 11den Augustus 1829.

OFFICIEEL GEDEELTE.

(*Besluit van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Kommissaris Generaal, van den 30sten junij 1829*) *no.* 20.

IN NAAM DES KONINGS.

De Minister van Staat, Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indie.

Gelet op deszelfs besluit van den 14den januarij ll., no. 27, betrekkelijk het beheer van en het toezigt over de koffij-kultuur in de *Preanger Regentschappen;*

Gezien, enz.

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. De intructie voor de koffij-kultuur, gearresteerd bij besluit van den 27sten november 1827, ten aanzien der koffij-tuinen in de *Preanger Regentschappen*, te amplièren met de navolgende bepalingen:

a. Vooreerst en tot zoo lang de tuinen in eenen goeden staat zijn, zal ieder planter, om het andere jaar moeten aanplanten 150 instede van 75 nieuwe boomen.

b. Behalven de geregelde tuinen, zal in de *Preanger Regentschappen* moeten worden geplant bosch koffij, en wel voornamelijk in die distrikten, waarin successivelijk gebrek aan gronden voor geregelde tuinen zal ontstaan.

c. En zal steeds moeten worden gezorgd voor eene genoegzame beplanting van *Dadap*-boomen of van *palma christie.*

d. In jong aangelegde tuinen, waarin de *Dadapstok* goed opkomt, zal geen *palma christie* mogen worden geplant.

e. Ingeval afgekapte koffij-boomen niet, of niet genoegzaam meer door dadap-boomen worden beschermd, zoo dat de koffij-boomen aan hitte en wind zouden bloot staan, zal tusschen de afgekapte koffij-boomen *palma christie* (ook wel genaamd *kliekin-boom*) worden geplant.

f. Schoon bij art. 14 der instructie van 27 november 1827 is voorgeschreven, dat de koffij-boomen, naar mate van de schraal- of vetheid van den grond op afstanden van 8 tot 10 voeten moeten worden geplant, zoo zal men echter in de *Preanger Regentschappen* in het ooghouden, dat op vette gronden de boomen tot op afstanden van 10, 11 en 12 voeten moeten geplant worden.

g. Hoezeer bij art. 25, 27 en 28, van genoemde instructie het schoonhouden der tuinen uitdrukkelijk is aanbevolen, zal echter hierin, met betrekking tot de *Preanger Regentschappen*, alwaar het koffij-product zeer welig opschiet, en weinig of geen onkruid gevonden wordt, met spaarzaamheid worden te werk gegaan, ten einde de tuinen zelve niet, door te veel schoon houden, beschadigd worden.

h. Met referte aan art. 30, 31 en 32 van meergenoemde instructie, wordt bij deze ten strengste verboden het plukken van onrijpe vruchten, het stropen van de takken, en het tot zich trekken derzelve. Zullende alle overtreding in deze worden gestraft.

2°. Te bepalen:

a. Dat de *Tjigangsa*, gelegen aan de *Paleboean Ratoe* of *Wijnkoopersbaai*, aan het zuiderzeestrand der *Preanger Regentschappen*, zullen worden opgerigt een koffij- en een zoutpakhuis.

b. Dat gelijke pakhuizen zullen worden opgerigt te *Pangandaran* aan de *Penandjangbaai;*

c. Enz.

d. Dat voor iedere bergsche pikol van 225 ponden goede koffij, welke in de voormelde nieuw op te rigten koffijpakhuizen zal worden geleverd, door het Gouvernement zal worden betaald *f* 7.

3°. Te arresteren:

a. Enz.

b. De instructie voor de controleurs der koffij-kultuur in de *Preanger Regentschappen*, zoo als dezelve almede bij het tegenwoordig besluit is gevoegd;

4°. *a.* Het personeel in de *Preanger Regentschappen* te bepalen, als volgt:

Een Resident.
Een Assistent Resident, tevens Inspecteur over de koffij-kultuur.
Een 1ste kommies der 1ste klasse.
Een 2de kommies.
Een 3de kommies tevens vendumeester.
Een controleur der koffij-kultuur van de 1ste klasse voor het Regentschap *Sumadang.*
Een der 2de klasse voor het Regentschap *Bandong.*
Een der 2de « « « « *Tjanjor.*
Een der 3de « « « « *Limbangan.*
Een pakhuismeester te *Karang Sambong.*
Een klerk bij denzelven.
Een pakhuismeester te *Tjikao.*
Een klerk bij denzelven.
Een pakhuismeester te *Tjigangsa.*
Een klerk bij denzelven.
Een zoutmandoor bij idem.
Twee vaste koelies bij denzelven.
Twee boodschappers te paard.
Een pakhuismeester te *Pangandaran.*
Een klerk bij denzelven.
Een zoutmandoor bij idem.
Twee vaste koelies.
Twee boodschappers te paard.

b. Enz.

c. Te bepalen, dat geene pikolgelden aan den resident assistent resident tevens inspecteur, noch aan de pakhuismeesters zullen worden uitgekeerd.

d. Te bepalen, dat aan de betrekking van 2de kommies aan het residentie bureau zal zijn verbonden, die van pakhuismeester in het algemeen, daaronder begrepen het zout, voor zoo veel betreft het verkoop-pakhuis te *Tjanjor.*

e. Te bepalen, dat de controleur te *Bandong*, tevens zal zijn belast met de waarneming van het zoutpakhuis aldaar.

f. Te bepalen, dat insgelijkervoege de controleur te *Limbangan* de functien van zout-pakhuismeester aldaar zal waarnemen.

g. Enz.

5°. Enz.

Afschrift enz.

Buitenzorg, *den 30sten junij 1829.*
Ld. Burg. DU BUS DE GISIGNIES.

INSTRUCTIE *voor de Controleurs der koffij-kultuur in de residentie Preanger Regentschappen.*

art. 1. De controleurs der koffij-kultuur staan als plaatselijke ambtenaren onder het gezag van den resident, doch zijn onmiddelijk ondergeschikt aan den inspecteur der koffij-kultuur, wiens bevelen zij als zoodanig zullen opvolgen, met wien zij over alles, wat hunne dienstbetrekkingen aangaat, ten aanzien van deze en andere kultures, waarvan het toezigt mede aan den inspecteur is opgedragen, zullen corresponderen, en aan wien zij alle periodique stukken, daartoe betrekkelijk, zullen inzenden.

art. 2. Aan hun zal worden opgedragen de zorg en het toezigt over al hetgeen de koffij-kultuur betreft, zoo wel omtrent den aanleg en het onderhoud der koffijtuinen, als de inzameling der vruchten en derzelver verdere behandeling.

art. 3. Zij zullen aan den inspecteur voordragen alle middelen, welke hun gepast voorkomen ter vermeerdering van dit product en verbetering der koffij-kultuur, in het geheel opvolgende de instructie voor dezelve gearresteerd bij besluit van den Kommissaris Generaal d. d. 27 november 1827.

art. 4. Zij zullen niet alleen den aanleg der nieuwe tuinen gadeslaan, maar ook speciaal hebben te letten, dat daartoe zoo veel mogelijk de meest geschikte gronden worden gekozen, welke van de woning der planters niet meer dan 10, op het hoogst 12 palen, verwijderd zijn, en dat omtrent de wijze van aanleg, het planten van jonge boompjes, den pluk en inzameling der vruchten, de bij art. 3 gemelde instructie gevolgd worde.

art. 5. Zij zullen bijzonderlijk nagaan.

1°. Of de tuinen en het getal der koffij-boomen alle in den legger hunner afdeeling bekend staan.

2°. Of de verdeeling der werkzaamheden, wat de

koffij en andere kultures aanbetreft, over de districten en huisgezinnen billijk is.

3°. Of er eene genoegzame waarborg is voor eene beide rigtige leverantie in 's lands pakhuizen, zoo wel als voor het rigtige gewigt van het door den gemeenen man geleverde; of de gewigten, waarmede gewogen wordt, zoo als behoort, zijn geijkt; of de volle betaling aan hun, volgens de bestaande bepalingen toekomende wordt gegeven, en, in het algemeen, of van de eene zijde het land, het verschuldigde gewordt, en aan den anderen kant of de gemeene man het zijne geniet.

4°. Of door ieder huisgezin het getal koffij-boomen wordt aangeplant en onderhouden, hetwelk bij de wet bepaald is.

art. 6. Zij zullen tweemaal in het jaar de rondes naar de koffij-tuinen moeten doen tegen het rijp worden der vruchten en het naderen van den regentijd, om bijzonder na te zien, dat de koffij-tuinen van onkruid gezuiverd zijn, hetwelk de planter verpligt is te doen, na dat de vruchten zijn ingeoogst, moetende zij bij die rondes de gronden uitkiezen, dewelke bestemd zijn voor nieuwe aanplantingen; voorts zullen zij almede de rondes moeten doen op de volgende tijdstippen als.

1°. In de maand october, om toetezien dat de boomen welke zich bevinden op de gronden, bestemd tot de nieuwe aanplantingen, zijn omgekapt en de gronden zelve behoorlijk gezuiverd zijn van onkruid, en eindelijk in zoodanigen staat zijn gebragt, dat men met het invallen der regens een begin kan maken met het in den grond steken van dadapstokken, dewelke vooraf geplant dienen te worden, ten einde zij, in groei meer gevorderd zijnde, schaduw aan de jonge plantjes kunnen geven.

2°. In de maand maart.

a. Om nategaan of de aanplantingen behoorlijk voltooid zijn, volgens de bestaande bepalingen.

b. Om het gewas optenemen.

c. Om de taxatie van hetzelve te doen, voor zoo verre de vruchten tot dien trap van rijpheid gevorderd zijn, dat men voor geen misgewas te vreezen heeft.

d. Om de boomen te tellen en dezelve te sorteren, zoodanig als zij in den legger der koffij-tuinen moeten bekend staan.

e. Om de uitgestorvene of slechte boomen in jonge koffij-tuinen optenemen en die even gelijk de dadap in den regentijd door een gelijk getal nieuwe te doen verwisselen.

f. Om, naar mate het de tijd van plukken is, bijzonderlijk gade te slaan, dat de pluk, het droogen en ontbolsteren der vruchten, behoorlijk geschiede, volgens de bestaande bepalingen.

art. 7. Bij het doen der taxatien vermeld in § *c* art. 6 zullen zij het volgende in aanmerking nemen.

1°. De werkelijke leverantie van het vorige jaar en den vruchtbaren staat der koffij-tuinen te dien tijd.

2°. Den tegenwoordigen vruchtbaren staat der tuinen en in hoe verre zij zich meer of minder voordeelig dan het vorige jaar voordoen, met de oorzaken, welke tot een en ander hebben aanleiding gegeven.

Ten einde zich van dit laatste zoo veel mogelijk te verzekeren, zullen de controleurs de onder hun opzigt staande koffij-tuinen zoo veel mogelijk in persoon naauwkeurig moeten gadeslaan en ter plaatse zelve van hunne bevinding aanteekening houden.

Daarna zullen zij met de verschillende mandoors moeten raadplegen en derzelver gevoelen omtrent den staat der tuinen, de uitzigten van den oogst, en de hoeveelheid welke zij gissen hierna te zullen kunnen leveren, moeten afvragen.

Van hun gevoelen en taxatie zullen zij aanteekening houden, en daarna omtrent deze zelfde zaak de troepshoofden ondervragen, vervolgens het distriktshoofd en eindelijk de gecommitteerden.

Na dit alles zullen de controleurs de taxatie voorloopig vaststellen, met in achtneming echter dat, daar door de hoofden doorgaans minder wordt opgegeven, zij de door dezelve gedane taxatie zullen moeten nagaan en op de wezenlijke hoogte brengen, ten einde voortekomen dat zij onverschillig bij de levering van de door hen opgegevene hoeveelheid vruchten blijven berusten, maar zich integendeel beijveren om den inzaam door allerlei gepaste middelen aantemoedigen en de nalatigheid bij den pluk en het noodeloos verspillen of verloren gaan der vruchten voortekomen, zoomede om eene al te sterke plaatselijke consumptie van koffij tegentegaan.

Zij zullen daarna de taxatie der mandoors, troeps- en distriktshoofden, die van de gecommitteerden en de hunne, nederschrijven, en de taxatie alsdan altoos naar de bevorens door hen beredeneerde taxatie, of wel gemiddeld naar de opgave der mandoors, troeps- en distriktshoofden en gecommitteerden, naar hunne bevindingen overeenkomstig de Resolutie van 9 september 1823 no. opmaken en aan den inspecteur indienen.

De opgave der taxatie zal distriktsgewijze worden bekend gesteld in de leggers der koffij-tuinen, waarvan het model hieraan geannexeerd is (*), en vergezeld moeten gaan van een gemotiveerd rapport, hetwelk de redenen van het verschil bij het vorige jaar, het zij in meerder of minderheid, zal moeten openleggen.

art. 8. Behalve de bij art. 6 voorgeschrevene hoofdrondes, zullen zij afzonderlijke inspectien doen in de distrikten, alwaar hunne tegenwoordigheid mogt vereischt worden.

art. 9. Zij zullen bij het doen hunner rondes naauwkeurig navraag doen of de planters wel rigtig het geld ontvangen voor de door hen in de groote en kleine pakhuizen geleverde koffij, en andere producten onder leverantie begrepen.

art. 10. Zij zullen eens in de drie maanden alle kleine pakhuizen in hunne afdeelingen opnemen, en de boeken der inlandsche pakhuis-schrijvers nazien, of de saldo's werkelijk overeenkomstig de boeken zijn of het gewigt goed is, en of er ten aanzien van het wegen eerlijk wordt te werk gegaan; zij zullen aanteekening op de boeken der inlandsche pakhuis-schrijvers van hunne bevinding ter nederstellen, en bij hunne maandelijksche ronde-rapporten aan den inspecteur hiervan melding maken.

art. 11. Zij zullen van elke door hen gedane ronde of inspectie-reis een afzonderlijk schriftelijk rapport aan den inspecteur inzenden van hunne bevindingen, met aanwijzing der plaatsen, dewelke zij bezocht hebben.

art. 12. Buitendien zijn zij verpligt, tweemalen of ten minste éénmaal 's jaars, al de plaatsen in hunne afdeelingen te bezoeken, en van hunne bevindingen en opmerkingen een kort verslag intezenden aan den inspecteur.

art. 13. Vóór of op den 1sten mei van ieder jaar zullen zij ingevolge Besluit d d. 29 junij 1824 no. 20 de voordragten tot nieuwe aanplantingen en afschrijvingen van oude uitgestorvene of slechte kwijnende boomen aan den inspecteur inzenden, op eene lijst waarvan aan hun door den inspecteur een model zal worden gegeven.

Zij zullen verpligt zijn om behoorlijke boeken aantelegen en bij te houden, waarin regelmatig zullen zijn bijeengebragt de minuten van al hunne rapporten en andere stukken, alsmede van al de periodique staten, welke zij aan den inspecteur moeten inzenden, zoodanig ingerigt, dat dezelve eene naauwkeurige aantooning van al hunne werkzaamheden bevatten.

art. 14. Zij zullen het toezigt houden over de rijst-kultuur en zich met ijver toeleggen, om dezelve uittebreiden en te verbeteren, door het aanleggen van nieuwe waterleidingen, als anderzins, alles overeenkomstig de middelen der landbouwers, en zich naauwkeurig bekend maken met de marktprijzen der producten, dewelke niet in 's lands pakhuizen geleverd worden.

art. 15. Zij zullen bijzonderlijk onderzoeken:

a. De tegenwoordige bestaande landmaat der rijst-velden in hunne respective distrikten.

b. Den toenemenden of verminderden staat der rijst-kultuur, den gunstigen of minder gunstigen toestand en de vooruitzigten van het gewas en de mindere of meerdere moeijelijkheden voor de ingezetenen, om het rijst-product van de hand te zetten.

c. Of de dorps-hoofden en andere inlandsche ambtenaren zich ten aanzien van den gemeenen man, ook eenige willekeurigheden of kwellingen veroorloven.

d. Of het beploegen, zaaijen en beplanten der rijstvelden op de behoorlijke tijden geschiedt.

e. Of ook rijstvelden door onverschilligheid of luiheid der landbouwers braak blijven liggen; zullende zij van dit een en ander bij hunne maandelijksche verslagen gewag maken en het noodige ter voorziening voordragen.

art. 16. Zij zullen zich al verder beijveren, om de *indigo* kultuur uittebreiden en te verbeteren, op zoodanige plaatsen, alwaar de gronden geschikt voor dezelve zijn, en voor zoo verre de inwoners niet bij de koffij-kultuur gebezigd worden, en tevens zorgen, dat de planters hiertoe bestemd, goede soort van die verfstof vervaardigen, overeenkomstig de monsters, deswege aan de regenten gegeven, moetende zij hiertoe inroepen de tusschenkomst der gecommitteerden tot die kultuur en die der districts-hoofden, ten einde zij den planter aantemoedigen om goede kwaliteit van indigo in 's lands pakhuizen te leveren.

(*) Het bedoeld model zal in het staatsblad worden geinsereerd.

art. 17. Zij zullen het toezigt houden over de leverantie der areen-suiker en zorgen dat plantagien van *areenboomen* worden aangelegd, op zoodanige plaatsen, alwaar de grond daartoe geschikt is en in de nabijheid der woningen der planters, dewelke daartoe bestemd zijn; moetende zij nogtans naauwkeurig waken, dat deze bijkomende kultuur niet nadeelig zij voor die der koffij, welke laatste altijd als de hoofd-kultuur moet worden behouwd.

art. 18. Ten aanzien der peper-kultuur zullen zij de bepalingen opvolgen, welke voorkomen bij de instructie, gearresteerd bij besluit van den 30sten junij 1829 no. 18.

art. 19. Zij zullen het toezigt houden over de transport-middelen, bestemd tot den afvoer der producten, dewelke in 's lands pakhuizen geleverd worden, en van hunne bevindingen dienaangaande, zoo wel als van den staat der afvoerwegen, een schriftelijk rapport aan den inspecteur indienen.

art. 20. Ten einde geene misleiding in de koffijrapporten en staten te veroorzaken, zullen zij op eigen gezag geene merkpalen, hetzij van onder en afgeschrevene dan wel van weinig belovende koffij-tuinen, naar nieuw aangelegden plantagien mogen doen verplaatsen, noch ook de merkpalen van verschillende koffij-tuinen tegen elkander doen verwisselen.

art. 21. Zij zullen niet bevoegd zijn, bevelen aan de regenten of mindere hoofden uittevaardigen, blijvende echter hiervan uitgezonderd de gecommitteerden over de koffij- en andere-kultures, benevens de mandoors van de tuinen, dewelke hunne bevelen, voor zoo veel aangaat derzelver werkzaamheden, zullen op volgen; zullende zij controleurs den resident van alles kennis geven, met aanwijzing van hetgeen zij vermeenen, dat tot redres dient te worden gedaan, en indien verzuim, nalatigheid of kwade trouw mogt plaats hebben, zullen zij zulks almede bij een beredeneerd vertoog den resident kennelijk maken, met de noodige voordragt ter voorziening.

art. 22. Zij zullen met het einde van ieder jaar een' naauwkeurigen bevolkingstaat hunner afdeeling aan den resident inzenden, opgemaakt volgens een daartoe door den resident aan hun te geven model, moetende de districts-hoofden hun de behulpzame hand bieden, om dien staat volgens het wezenlijk getal zielen op te maken; de controleurs zullen die staten nimmer van de regenten mogen afvragen.

art. 23. Zij zullen de inspecteurs van financien op hunne inspectiereizen vergezellen en aan die ambtenaren alle inlichtingen geven, overeenkomstig de instructie voor dezelve bepaald bij besluit van den Kommissaris Generaal, d.d. 16 mei 1828 no. 19.

art. 24. De controleurs zullen zich gedragen naar de bepalingen reeds gemaakt of te maken, omtrent het aannemen van geschenken, of het zich toeëigenen van meerdere inkomsten dan bij de wet zijn toegestaan.

art. 25. De bepalingen voorkomende bij besluit van den Kommissaris Generaal d. d. 22 november 1827, omtrent de organisatie der controleurs van de landelijke inkomsten, blijft in zijn geheel toepasselijk op die in de residentie Preanger Regentschappen, voor zoo ver die bepalingen niet uitsluitend en eigenaardig behooren tot de afdeelen der landelijke inkomsten en het landelijk stelsel, in andere residentien van Java vigerende.

art. 26. Zij zullen in handen van den resident den eed van trouw en van geheimhouding, zoo mede dien van zuivering, voor zoo verre deze laatste de controleurs der 1ste en 2de klasse aanbetreft, afleggen, gelijk dezelve zijn voorgeschreven bij besluit van den Kommissaris Generaal, d. d. 10 december 1827 no. 66.

Gearresteerd.

Buitenzorg, *den 30sten junij 1829*,
De Minister van Staat, Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indie,
Ld. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

Door Zijne Excellentie den Minister van Staat, Kommissaris Generaal, is de volgende dispositie genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot surnumerair der landelijke inkomsten, *J. W. Kloprogge*, thans klerk bij het kantoor van den Resident van Bantam.

Rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal, aan Zijne Excellentie den Minister van Staat, Kommissaris Generaal.

Magelang, *1 augustus 1829*.

Ten einde Uwe Excellentie zoo veel mogelijk volledig bekend te maken met de bijzonderheden, welke de gevangenneming van *Diepo Negoro's* oudsten zoon, pangerang *Adipattij Anom*, benevens den radeen *Soekoor*, zoon van den gewezen regent van Samarang, hebben verzeld, zoo neem ik, ten vervolge van mijne missive d. d. 25 julij ll. no. 826, mits deze de vrijheid, denzelven aantebieden afschrift van het rapport van den luitenant kolonel *Sollewijn*, die bijzonderheden vermeldende, er tevens bijvoegende, insgelijks afschrift van een rapport van den majoor *Bauer*, tot dit onderwerp almede betrekking hebbende, mij voorts aan den inhoud van beide die rapporten gedragende.

Voor zoo veel de bewegingen van den kolonel *Cleerens*, met deze expeditie zoo veel mogelijk in verband volbragt, bij bovengemelde rapporten niet voorkomen, kan ik de eer hebben, alverder ter kennis van Uwe Excellentie te brengen, dat, zoodra hij van het mouvement der troepen op den linker oever van de *Bogowonto*, benevens van het aanwezen van des vijands hoofdmagt te *Tankisan* onderrigt was, hij met eenige infanterie en kavallerie benevens de jagers van den luitenant *Gilly* van *Renata* en *Flogo* naar genoemde dessa *Tankisan* gemarcheerd was, inmiddels den luitenant *Engelbert van Bevervoorden*, met nog eenige infanterie en barissans, benevens de hulptroepen van *Boeton*, in den bergpas van *Wodjo* geposteerd hebbende, welk een en ander, met zoodanig goed gevolg is volbragt geworden, dat de vijand, die voor de troepen van den luitenant kolonel *Sollewyn* had moeten wijken, nu op die van den kolonel *Cleerens* stootende, thans meer en meer uit elkander geraakte en met kleine troepjes zich in alle directien verspreid hebbende, door de kavallerie onder de luitenants *Zanders* en *Peltz* nog eenig verlies te lijden heeft gehad.

Deze bewegingen waren voorafgegaan van eene expeditie, mede op den linker oever van de *Bogowonto*, naar de dessa *Gedong Kwalie* gemaakt, en welke door den bovengemelden luitenant *Engelbert van Bevervoorden*, met dat gevolg is ten uitvoer gebragt, dat de vijand, welken hij daar was gaan opzoeken, in allerijl de vlugt had moeten nemen, achterlatende de gezadelde paarden der hoofden, benevens verscheidene wapenstukken.

Om nu terug te komen tot de gevangenen in den hoofde dezer vermeld, heb ik de eer Uwe Excellentie almede ter kennisse te brengen, dat dezelve reeds te *Djocjocarta* zijn aangekomen, en ik bevelen heb gegeven, om hen aldaar gestreng te doen bewaken, doch hen tevens te doen behandelen, met menschlievenheid en mededoogenheid, gelijk wij dit ten aanzien van gevangenen altoos in acht genomen hebben. Omtrent derzelver aankomst te *Samarang* zijn de autoriteiten aangeschreven, terwijl ik den resident van *Samarang* heb geautoriseerd, om zich met den kommandant der afdeeling te verstaan, op dat hunne verdere opzending naar *Batavia*, bij eerste bekwame scheepsgelegenheid, plaats hebbe.

Ik geef Uwe Excellentie voorts in bedenking, om de radeen *Soekoor*, zoo kort mogelijk op *Batavia* te doen verblijven. Een gouvernementsonderdaan en verrader zijnde, verdient vooral hij geen de minste consideratie.

Ik hoop dat Uwe Excellentie het opzenden der gevangenen naar *Batavia* zal gelieven goed te keuren, zijnde het mij ongeraden voorgekomen, om hen lang nabij het tooneel des oorlogs te doen verblijven.

Ik wenschte wel Uwer Excellentie eenigzins bepaald te kunnen mededeelen, van welken invloed op *Diepo Negoro*, het gevangen nemen van deszelfs oudsten zoon is. Met geene zekerheid weet ik dit voor als nog te doen, maar ik ben door den kolonel *Cochius* geinformeerd, dat de toeloop van het volk buitengemeen groot geweest is te *Djocjokarta*, bij het geleiden binnen die plaats van de gevangenen, en dat, wat nog al opvallend is en van den grooten invloed van *Diepo Negoro* op de bevolking getuigt, deszelfs gevangen zoon, hoezeer geen pajong voerende, op den weg van *Mangirang* tot *Djocjokarta*, zijnde een afstand van na genoeg 15 palen, veel eerbewijzingen van het volk bekomen heeft, dat zich overal voor hem ter aarde wierp.

Ik heb ten slotte de eer dit rapport alweder te eindigen met aan Uwe Excellentie de onderwerping van vele hoofden, volgelingen, enz. te rapporteren, als: te *Lengis* (*Bagelleen*) bij den luitenant *Blondeau* van verscheidene kleine hoofden, alle laatstelijk gestaan hebbende, bij den zich in west *Bangelleen* steeds nog ophoudenden vijandelijken tommongong *Djojo Sindergo*. Voorts bij den in onzen dienst zijnde barrissan in *Bangelleen*, *Djojo Pragotto*, van de tommongongs *Tjokro di Rodjo* en *Rendellang*, benevens 8 rongo's, 16 ingebeijs en 92 pradjoerits, waaronder 20 geweren, zijnde die hoofden de zaak der muitelingen van den aanvang der onlusten zeer toegedaan geweest.

Tot deze voor den gunstigen staat van zaken in *Bagelleen* niet onbelangrijke onderwerping, heeft veel bijgedragen, eene doelmatige en lang onderhoudene briefwisseling

van den luitenant *Engelbert van Bevervoorden*, die door den kolonel *Cleerens* dan ook met veel lof genoemd wordt, voor de geschiktheid welke deze officier aan den dag legt om met inlanders om te gaan, gelijk hij zich insgelijks ook altoos van de gunstigste zijde als militair doet kennen.

Alverder heeft zich in de *Bangelleen* onderworpen, de tommongong *Habdal Amier*, zwager van *Sech Hansakrij*.

En eindelijk bij den majoor *Bauer*, een kliwon van *Diepo Negoro*, met 6 gewapende manschappen.

Volgens vele overeenstemmende berigten houdt *Diepo Negoro* zich als nog ten noordwesten van *Koeloor* op.

De Luitenant Gouverneur Generaal,
DE KOCK.

Rapport van den Majoor Kommandant der mobiele kolonne No 4, aan Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal.

WATTAS, *den 27sten julij 1829.*

Ik heb de eer Uwer Excellentie te rapporteren, dat ik volgens afspraak met den luitenant kolonel *Sollewijn* en majoor *Ten Have*, gisteren morgen om zes ure van hier, met twee honderd vijftig geweerdragende manschappen, de kavallerie en een der draagbare twee ponders, vertrokken ben. Na dat ik mij te *Jambsean*, bezuiden *Koeloor* met den majoor voormeld vereenigd had, die met een detachement van gelijke sterkte gemarcheerd was, werd in de veronderstelling dat zich de vijand noordwaarts terug getrokken had, de marsch naar *Timon* aangenomen. Bij de dessa *Domen* bij *Menagon* ontdekten wij een troep muitelingen van circa honderd vijftig man, die, na eenige schoten op onze voorwacht gedaan te hebben, zich naar de dessa *Siedatan* terug trokken. Ik zond dadelijk de kavallerie, door de divisie jagers ondersteund, daarop af, met last om bezuiden de dessa om te trekken, terwijl de majoor *Ten Have* eene divisie alfoeren, benoorden de dessa omzond.

Door deze manoeuvre werd de vijand gedeeltelijk in de rawa gedrongen, waar hij door den 2den luitenant *Rietveld*, die zich met een twintigtal beschutters der jagers, in de rawa wierp, op den voet vervolgd werd. De lanciers die nu in den diepen modder te paard niets meer uitvoeren konden, verloren hun geduld, gaven hunne paarden aan hunne kameraden over, en wierpen zich met twaalven, aan wiens hoofd zich de ritmeester *Guilonnoo* bevond, met de lans in de hand, te voet in de rawa. met dat gevolg, dat door hun, zoo wel als door de beschutters, een vaandeldrager en tien pradjoerits, op de plaats werden afgemaakt, terwijl zich nog verscheidene geblesseerden, door het water en de somp gered hebben. Bij deze gelegenheid is ons een vaandel, met een zeer schoone piek van drie takken, die door de muitelingen in 1826 bij *Delanggoe* op de Solosche troepen veroverd is, en waaraan *Diepo Negoro* zoo men zegt, veel waarde hechtte, benevens verscheidene wapenstukken in handen gevallen.

Noordwest van *Timon* ontmoetten wij de 1ste kolonne die kort te voren *Diepo Negoro* met eene aanzienlijke magt het gebergte in had doen vlugten, bij welke gelegenheid de pangerang *Adie-Pattij Anom* en de radeen *Soekoor*, zoon van den gewezen regent van *Samarang*, met een veertigtal volgelingen der genoemde kolonne in handen gevallen zijn.

Nadat onze troepen eenige uren gerust hadden, werd met gemeenzaam overleg besloten, dat zich, aangezien in het gebergte weinig op den vijand te ondernemen was, en wij hem thans niet gaarne in de *Bagelleen* wilden jagen, de overste *Sollewijn* weder naar de *Bogowonto* terugtrekken zonde, en ware het mogelijk den kolonel *Cleerens* opzoeken, terwijl de detachementen der 2de en 4de kolonne den terugmarsch naar hunne standpunten weder aan zouden nemen, om den vijand geene gelegenheid te geven, oostwaarts doortedringen.

Het is mij aangenaam Uwer Excellentie te kunnen melden, dat de jagers en lanciers met elkander in dapperheid gewedijverd hebben. Niettegenstaande de diepe modder zijn de twee kleine moedige troepjes, aangevoerd door hunne respective kommandanten, de 2de luitenant *Rietveld* der jagers en de Inlandsche ritmeester *Guillonnoo* der lanciers, diep in de rawa doorgedrongen. Mijne bijzondere tevredenheid kan ik Uwe Excellentie almede betuigen over den sergeant vaandeldrager der Maduresche hulptroepen bij de jagers, *Lamboetengoro*, die zich bij iedere gelegenheid distingeert. Het veroverd vaandel is door den beschutter *Pasraiden* genomen, die ik mede de eer heb Uwer Excellentie aan te bevelen.

De Majoor-Kommandant der mobiele kolonne no. 4,
(*Was, Get.*) BAUER.

Rapport van den Luitenant Kolonel Kommandant mobiele kolonne no. 1, aan den Kolonel Kommandant der troepen te Djociocarta.

WONOPETI, *den 29sten julij 1829.*

Ten einde den vijand, die zich in de nabijheid van ze nieuwe positie te *Koeloor* voortdurend ophield, al te gaan aanvallen, marcheerde ik den 25sten dezer n de dessa *..e ek*, na vooraf de kolonne-kommandant wien zulks betrof, van mijn mouvement kennis te hebb gegeven en hetzelve met hen overlegd te hebben.

Ter hoogte van evengemelde dessa, zag ik een aan muitelingen die de dessa *Ku onang* verlieten, en oo waarts oetrokken; eene andere barissan, waarbij velen paard, verliet op hetzelfde oogenblik de dessa *Tjedi* welke ook dezelfs strekking naar de *Bogowonto* na Ik zette daarop mijnen marsch spoedig door en trok rivier *..loo* bij de dessa *Tiankot* over, hetwelk eenig oponthoud veroorzaakte. Benoorden deze dessa gen wij des vijands magt, 400 man sterk, met vers lende vaandels, die door mijne haastige bewe den terugmarsch naar het gebergte nam. Ik be mij naar de dessa *..de.*, alwaar mijne voorhoede eenige muitelingen handgemeen werd, welke spoedig h gebergte invlugten. Bij de dessa *Tonobakel*, omtrent e paal afstands van *Tankisan*, vertoonde zich eene menig muitelingen te paard, die op onze nadering, na met scherpschutters eenige schoten te hebben gewisseld, o terugtrokken. Het was reeds 4 uren des namiddags to ik mijn bivouac bij de dessa *Onko* opsloeg, worden de vijandelijke voorposten ook en zoo nabij de onze uitgezet, dat ik die door het kanonvuur moest doen te rugtrekken, waarbij een hoofd van zijn paard geschote werd. Ik ontving aldaar eene missive van den kolonel *Cleerens*, kommandant der troepen in de *Bageleen*, waa door ZEG. mij kennis gaf, den volgenden dag ook ee togt naar *Tankisan* te willen doen. Daar mij door twe gevatte inlanders berigt werd, dat de muitelingen, alda aanwezig, werden aangevoerd door den pangerang *Adi Patty Anom* en *Notto Prawiro Dirdjo* (zijnde laats gemelde ziek); dat zij zich in de dessa *Tankisan* ophiel den, en hunne magt 700 man sterk was; alsmede da *Diepo Negoro* zich in de dessa *Menangong* bevond, te westen van *Koeloor* gelegen, en ook te *Tankisan* ver wacht werd; zoo trok ik den 26sten des morgens om ze ure naar de dessa *Tonobakel*, 's vijands voorposten no altijd voor mij hebbende. Voor deze dessa gekomen zijn de opende de vijand van de andere zijde een hevig twe geleeren vuur. Het terrein had mijne troepen genoodza op een gelid te marcheren, doch het fluiten der vijandelijke kogels, wakkerde den moed der onzen zoodanig op dat zij de slechte wegen niet ontzagen. De scherpschutters jagers en amboinezen onder de luitenants *de Bruyn* en *Markus* en de 2de luitenants *de Jager* en *van Leening*, drongen met de gevelde geweren, met een hurrah, genoemde dessa door, doch stuitten voor een diep ravijn, van waar zij da ook verpligt waren, den vijand door een hevig tweegeleederen vuur van zijne voordeelige positie te verdrijven. Het vuur des vijands bleef des niettemin aanhouden. Terwijl intusschen mijne geheele kolonne in genoemde dessa verzameld was, trok mijne voorhoede de ravijn over en viel andermaal den vijand aan, waarna wij weder voor een tweede rivier kwamen, alwaar ik den kapitein *Schenck* gelaste, alle de europeanen bij elkander te trekken, en met dezelven, benevens de kavallerie en bagage, in positie te blijven staan, terwijl ik met de genoemde voorhoede de tweede ravijn overtrok en daarop den vijand zoo krachtdadig aanviel, dat hij zijne positie verliet en tot voor de dessa *Tankisan* terugtrok. Een gevatte muiteling verhaalde mij, dat *Diepo Negoro* aldaar ten half zes ure des morgens uit de dessa *Menangong*, met een gevolg van 70 man te paard was aangekomen, en zich bij het gevecht een oogenblik bij de vijandelijke voorhoede had bevonden, waarna hij de dessa *Tankisan* was ingetrokken. Deze dessa is omtrent ¼ paal in en geheel door bergen omringd, leggende, dewelke rondom door den vijand was bezet, behalve nog een aanzienlijke magt, die aan den ingang den weg betwistte. Van het bij de stukken zijnde gedeelte ontving ik berigt, dat er een aanzienlijke magt muitelingen, waarbij een vijftigtal te paard, langs de westzijde van de dessa *Tankisan* van de bergen naar beneden kwam, waarop ik den 1sten luitenant *Boelhouwer* met de Sumanapsche hulptroepen de dessa *Tonobakel* liet doortrekken, om den uit het gebergte komenden vijand krachtig aantetasten, waardoor dezelve met verlies teruggedreven, en zoodanig vervolgd werd, dat genoemde luitenant weldra meester was van de geheele westzijde van *Tankisan*, van welk oogenblik ik gebruik maakte om de enge passage doortetrekken. De hoornblazer die de pas de charge aangaf,

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

DINGSDAG, den 11den Augustus 1829.

werd door een geweerkogel zwaar gewond. De Amboineezen rukten met een geschreeuw tot in de dessa door, alwaar een algemeen tweegelederenvuur begon, hetgeen van onzen kant zoodanig werd aangehouden, dat de vijand naar alle kanten retireerde, wordende door de onzen tot boven op het gebergte gevolgd. De 2de luitenant *de Jager* liet bij het doorbreken der dessa *Tankisan* dezelve in de asch leggen, waarin aan een der huizen vijf gezadelde paarden stonden, benevens eenig gewapend volk, die door de onzen, zonder hun eenig leed te doen, wierden gevat. Een inlander uit het huis maakte aan den luitenant *de Jager* bekend, dat *Diepo Negoro* zoo even de dessa had verlaten met een gevolg van 70 paarden, en dat hij het gebergte westwaarts was opgetrokken; dat de pangerang *Adipattij Anom*, oudste zoon van *Dipo Negoro*, nog in het huis was, waarna genoemde prins en den radeen *Hassan Mahmud*. te voren genaamd *Soekoor*, met een gevolg van 40 vrouwen, naar buiten kwamen, welke naar mij werden getransporteerd, alwaar eerstgenoemde zijne wapens, bestaande uit een degen met goud gevest, en met eenige diamanten bezet, benevens een kris, aan mij overhandigde. Zijn gevolg dat gewapend was met 10 pieken, 17 krissen en 1 pistool, werd insgelijks ontwapend. De pangerang toonde niet de minste verlegenheid, doch bovengenoemde radeen des te meer. Deze verhaalde mij, eenige minuten te voren met *Diepo Negoro* te hebben gesproken, en bepaalde mij de magt des vijands op nagenoeg 1000 man.

Inmiddels was de luitenant *Boelhouwer* doorgetrokken, tot in de dessa *Papa*, die denzelfden morgen door *Mangkoe Boemie* was verlaten en trof aldaar nog een tweehonderdtal muitelingen aan, die, na een oogenblik te hebben gestaan, terug werden geslagen. Ik trok daarna mijne kolonne weder bij elkander en ontmoette de majoors *Bauer* en *Ten Have*, alwaar door ons werd besloten, dat deze beide majoors naar hun standpunt zouden retourneren, om den vijand te beletten aldaar iets te kunnen ondernemen, terwijl ik naar de *Bogowonto* terugtrok, om, wanneer hij naar den kant van de *Bangelleen* wilde trekken, hem daarin tegen te gaan. Van den kommandant der benting *Paësan* vernam ik, dat de kolonel *Cleerens* dienzelfden morgen het gebergte was ingetrokken, om zich naar *Tankisan* te begeven, zoo dat de vijand aan dien kant niets kon ondernemen. Ik bivouakeerde bij de dessa *Kémang*. Den 27sten des morgens, de kolonel *Cleerens* het gebergte uitgekomen zijnde, hielden wij te zamen eene bijeenkomst, waarna ik naar de rivier *Koeloor* marcheerde, die zoodanige hoog gerezen was, dat ik een brug over dezelve moest laten leggen, het geen eenig oponthoud te weeg gebragt. Ik marcheerde daarna naar de dessa *Aretek* en bleef aldaar vernachten.

Den 28sten des mogens naar *Wonopeti* willende retourneren kwam de zoon van den tommongong *Kerto Projo*, welke bij mij den 24sten dezer in onderwerping is gekomen, mij berigtende, dat in de dessa *Gentong* een klein stuk geschut begraven lag. Ik liet de kolonne bij de dessa *Keijobon* halt houden en marcheerde met 200 geweren derwaarts, alwaar ik een metalen eenponder vond. Bij deze gelegenheid ben ik de dessa *Gentang* geheel doorgetrokken, doch heb geen enkelen muiteling ontmoet. Ik ben vervolgens met mijne geheele kolonne naar *Wonopeti* geretourneerd.

Ik ben niet in de mogelijkheid het verlies des vijands te kunnen bepalen, echter ben ik overtuigd dat hij bij de gevechten nabij de dessa's *Tonobakel*, en vooral bij *Tankiesan*, veel geleden heeft; zijnde het bijna onbegrijpelijk dat van onzen kant niet meer gewonden zijn.

Alweder bevind ik mij in de aangename gelegenheid, mijne bijzondere tevredenheid te kunnen betuigen over alle mijne officieren, onder-officieren en manschappen; buiten dien over de 1ste luitenants *Boelhouwer*, *de Bruijn* en *Markus*, en de 2de luitenants *van Lenning* en *de Jager*, welker moed en dapper gedrag veel heeft toegebragt aan het resultaat van deze gevechten. Ook wegens het gedrag van den 2den luitenant fungerenden adjudant *Thoran*, die gedurende het gevecht verscheidene malen vijandelijke dessa's zonder eskorte heeft moeten doortrekken om mijne orders overtebrengen, en dat van den sergeant-majoor der vrijwillige jagers *Huber*, den sergeant *Leenknecht*, korporaals *Faltzer*, *Flettering* en *Amida*, de scherpschutters *Angelo*, *Driessen* en *Schendeler*, den vrijwilligen jager *Singentalo*, de fuseliers *Eckhout* en *Kalanga*, heb reden te vreden te zijn.

Het gevangen nemen, van den hiervoren vermelden pangerang, moet ik alleen daaraan toeschrijven, dat zijne vrouw de radeen *Aijoe*, echte dochter van den tommongong *Dan Redjo*, thans radeen adipattij bij *Diepo Negoro*, zich in deze dessa bevond, en niet spoedig genoeg, haar goud, zilver en andere objecten van waarde, konde wegkrijgen, welk een en ander ik, behalve hunne wapenen en paarden, den gevangenen heb laten behouden.

Genoemde pangerang, de radeen *Soekoor* en verdere gevolg, zijn na hunne gevangenneming door mij ingevolge hunne rangen en met toegevenheid behandeld geworden, waarna zij aan den 1sten luitenant *Boelhouwer* zijn toevertrouwd, om hen verder naar *Djocjocarta* te transporteren.

De Luitenant Kolonel, Kommandant der mobiele kolonne no. 1.
(*Was Get.*) SOLLEWIJN.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, *den 26sten maart jl.*

Men heeft hier ter steede berigten uit Konstantinopel ontvangen tot den 26sten februarij. Dezelve melden, onder andere de navolgende bijzonderheden.

» Het koren, hetwelk in Smijrna voor de behoeften dezer hoofdstad is onscheept, wordt thans regelmatig over land herwaarts gebragt. Men ontvangt tevens granen van verschillende punten van Nicomedie, en door een en ander is de vrees voor gebrek zoodanig vervlogen, dat men den maatregel, om de Grieken en de Joden te verwijderen, ten einde het aantal der gebruikers te verminderen, vooreerst weder heeft ingetrokken.

» Den 23sten is een regiment reguliere troepen naar Schumla vertrokken. Twaalf battaillons zullen eerlang volgen. De nieuwe groot-vizier bevindt zich nog niet bij de armee, en zal zich zoo men meent, nog eerst herwaarts begeven. Voor het arsenaal liggen vier linie schepen, twee fregatten en vier korvetten. Al het oud geschut wordt versmolten, en men verzekert, dat in genoemde werkplaats dezer dagen weder 80 nieuwe veldstukken in gereedheid zijn gebragt.

» De Sultan is, na zijnen togt met het stoomschip, een weinig onpasselijk geweest, doch thans, sedert de aanwending van bloedzuigers, weder aan de betere hand. De Sultan heeft op dien togt een mondgesprek gehad met den gewezen groot-vizier, die als nu, volgens het algemeen gerucht een kommandement in Azie zal erlangen. [Volgens andere berigten uit Konstantinopel, welke over Belgrado moeten zijn aangebragt, zoude de Verhevene Porte nog al eenige hoop bouwen op de moeijlijkheden, die van tijd tot tijd tusschen den president van Griekenland en de voornaamste hoofden der bevolking ontstaan, en den eerstgenoemden de inrigting van een geregeld bestuur zeer bezwaarlijk schijnen te maken.]

FRANKFORT, *den 27sten maart jl.*

Bijzondere berigten uit Griekenland melden, dat de Turken de Grieksche krijgsbenden, welke zich in Livadie, naar de zijde van Attica en de Thermopijlen, hadden uitgebreid, weder terug dringen, en mitsdien den opstand, welke daar te lande met nieuwe kracht was uitgebroken, andermaal bedwingen. Bijzonderheden worden, aangaande den stand der wederzijdsche krijgsmagten, niet medegedeeld, doch men scheen in Griekenland overtuigd, dat de Turken zich in geen geval ten zuiden van de landengte van Korinthe zouden wagen.

Griekenland telt, zoo als het thans door den president is ingedeeld, dertien departementen, waarvan zeven op Morea, en zes zijn zamengesteld uit de eilanden (de Sporaden daaronder gerekend, waaromtrent echter de bepaling der mogendheden nog niet bekend is.) De zeven departementen van den Peloponnesus zijn Argolis, hoofdplaats Naupli; Achaja, hoofdplaats Patras; Elis, hoofdplaats Gastuni; Opper Messenie, hoofdplaats Arcadia; Neder-Messenie, hoofdplaats Kalamata; Laconie, hoofdplaats Mistra, of welligt in het vervolg Monembasia, en Arcadie, hoofdplaats Tripolitza. Deze landen, welke gedurende het schoonste tijdperk der Grieksche geschiedenis 2,200,000 inwoners telden, zijn thans met slechts 300,000 zielen bevolkt.

De departementen der eilanden zijn de noordelijke Sporaden, als Scopelo, Skiro en Ipsara; de oostelijke Sporaden, als Samos, Pathmos; de westelijke Sporaden, als Hijdra, Egina, Salamis, enz.; de noordelijke Cijcladen als Andros, Sijra, Zea enz.; de middenste Cijcladen, als Naxos, Milo, Siphnos; de zuidelijke Cijcladen, als Stampali, Santorin, Karpatos enz.; te zamen bevolkt met 196,000 zielen; weshalve Griekenland, volgens deze indeeling, eene bevolking zoude opleveren van bijna 500,000 inwoners.

In de verdeeling wordt geene melding gemaakt van Scio, ch van Kandia.

HAMBURG *den 27 Maart jl.*

Men meldt uit Zweden, dat den 17den Maart in Stokholm den ouderdom van 75 jaar is overleden H. K. H. princes *phia Albertiena*, voormaals vorstin-abtdis van Quedlinburg.

De ridderstand bij den zweedschen Rijksdag heeft, met 190 gen 150 stemmen, besloten, dat de beraadslagingen van dat huis ortaan in 't openbaar zullen worden gehouden. — Genoemd is heeft onlangs eene voordragt gedaan in het belang n de vrijheid der drukpers; dezelve heeft in de huizen van geestelijkheid en van den burgerstand bijval gevonden, och tegenkanting in dat van den boerenstand, ten gevolge van elke zij is afgewezen. — Een aantal inwoners van Stokholm eeft intusschen eene maaltijd aangerigt ter eere van *Niels Jänsson*, een der leden van de deputatie van den laatstge oemden stand op den Rijksdag, welke zich, bij de beraadaging over deze aangelegenheid, zeer ten voordeele van de edoelde vrijheid heeft verklaard.

Men meldt uit Rusland, dat de troepen, welke thans in de orstendommen en in Turkeije het leger uitmaken, hetwelk nder het bevel is gekomen van den generaal *Diebitsch*, zijn amengesteld uit het corps der garde en uit nog vier andere rmee-corpsen, elk bestaande uit twee divisien. Het gerucht ilde, dat deze krijgsmagt nog door twee leger-corpsen van de rste armee, die steeds onder de bevelen is gebleven van den eneraal *Sacken*, zoude worden versterkt. Van het opbreken r poolsche armee, ten einde deel te nemen aan de krijgserrigtingen tegen de Turken, wordt nog niets gemeld, en de sten maart wordt als het tijdpunt opgegeven, op hetwelk e troepen, die thans in de vorstendommen liggen, een begin zullen maken met het overtrekken van den Donau, ten einde et beleg te slaan voor Silistria, Rudschuk en Giurgewo, en zoo den aanstaanden veldtogt te openen.

(*Haarlemsche Courant van den 31sten maart jl. no. 39.*)

MENGELINGEN.

REISBERIGTEN BETREFFENDE ZUID-AMERIKA.

De heer *John Miers*, een vermogend engelschman, die in 818, zijnen trek om *Zuid-Amerika* te bezoeken mogt voldoen, n daar een *El Dorado* hoopte te vinden, behoort tot de ele engelsche reizigers, die ons eene menigte nieuwe en elangstelling wekkende berigten en waarnemingen geleverd eeft, betreffende die helft der nieuwe wereld.

Miers heeft voor een paar jaren eene beschrijving uitgegeen van zijne reis door *Chili* en *La Plata*, welk werk, vererd met vele kaarten en platen in 1825 te *Londen*, door hem ervaardigd werd, terwijl hij daar liet maken eenen toestel an werktuigen voor de munt van de stad *Buenos-Ayres*.

Negen honderd Engelsche mijlen bedaagt de weg, langs welken onze reiziger van *Buenos - Ayres* over de *Pampa's* aar de *Andes* reisde. Van twintig tot twintig mijlen vindt men aan dien weg eene armzalige hut of *Ranché*, welr bewoner een aantal van bijna wilde paarden houdt, en enige *Gaucho's* of boeren, als rijders, in zijnen dienst heeft. Deze *Gaucho's* zijn in weerwil hunner groote ontberingen zeer vrolijke menschen. Men ziet aan dezelve de gewoonten van den wilden, als het ware geënt, op de statige hoffelijkheid n den trotsch van oud *Spanje*. Zulk een schier met lompen bekleed man, die zijn onderhoud aller moeijelijkst verdient, op den harden grond slaapt en niets bezit dan eenige ossen n paarden, roemt op zijn voorgeslacht, is grootsch als vrij geworden Amerikaan, en houdt zich misschien voor den voornaamsten burger van de nieuwe republiek, die hij maar kent van hooren zeggen. De verstrooid levende *Gaucho's* dezer vlakte maken slechts langzame vorderingen in beschaafdheid. Op deze vlakten tusschen *Buenos Ayres* en *Chili*, liggen de beide aanzienlijkste steden van dit gebied, *San Luis* en *Mendoza*, eene belangrijke koopstad door welke de waren van *Buenos - Ayres* naar *Peru* en *Chili* gaan, beginnen bijzondere wegen naar ieder dier beide landen, en neemt men in de plaats der paarden, op welke men tot hiertoe over de vlakte gereden heeft, muilezels, daar de weg eenige mijlen verder tegen de *Andes* begint op te loopen. In de *Pampa's* of meergemelde vlakten is het reizen niet zeer gevaarlijk voor wel gewapende personen; want men ontmoet er wel eens roofzieke landloopers, en men is er ook eeniger mate blootgesteld aan aanvallen der Indianen. Tusschen deze en de *Gaucho's* bestaat eene bittere vijandschap, en daar de Indianen hunne togten zeer voorzigtig en toch tevens ongemeen snel doen, worden de *Gaucho's* niet zelden de slagtoffers van derzelver wraak. Andere gevaren bedreigen den reiziger bij het overtrekken van de *Cordillera's*. Er loopen over dit gebergte verscheidene wegen naar *Chili*, waarvan men zelfs de beste des winters niet dan te voet kan bereizen, en dit nog met gevaar van onder den sneeuw bedolven, of door een stormovervallen te worden. De beste nog van deze slimme wegen is die van *Mendoza* naar *Sant Jago*, maar geen van dezelve heeft eenige inrigting tot gemak der reizigers. Aan de westzijde der *Cordillera's* ligt *Chili* als een zoom uitgestrekt aan den stillen Oceaan. Onder *Spanje's* heerschappij heeft slechts behoord het noordelijk gedeelte van *Chili*, uitmakende ongeveer twee derde gedeelten van het geheele land; het overige aan de Indianen behoorende gedeelte, is nooit veroverd en nog in het bezit dier oorspronkelijke onafhankelijkheid, welke men in geen ander land van *Zuid-Amerika* behouden heeft. Aan de zuidzijde van den *Biobio*, die *Chili* tusschen den zeven en dertigsten en acht en dertigsten graad breedte doorstroomt, en van de *Andes* in de baai van *Conception* aan de *Stille zee* loopt, hebben zich de Spanjaarden nooit kunnen vestigen, uitgenomen in de door hen houdene haven en stad *Valdivia* en op het eiland *Chiloe*.

In het eerstgemelde en meest beschaafd gedeelte van Chili zijn drie groote onderdeelen, *Coquimbo*, het noordelijkst, *Sant Jago*, in het midden, en *Conception* ten zuiden. *Coquimbo*, bevattende het eigentlijk *Coquimbo* en *Copiaco*, is het gewest der mijnen. Het is zeer bergachtig en onvruchtbaar en slechts eenige bevochtigde dalen worden bebouwd. Regen is hier een zeldzaam verschijnsel; en het watergebrek en onvruchtbaarheid hebben eenen nadeeligen invloed op de rijzing van het werkloon. In het noordelijkst gedeelte van dit landschap zijn goud- en zilvermijnen; die men echter uit hoofde dier plaatselijke ongelegendheid bezwaarlijk kan genaken. De bewoners van dit land, die welgemoed bij even onder zoo vele ontberingen, welke de Europeër niet zou kunnen verdragen, zeggen, dat de *Chaco Alco* rijkdommen in zijn binnenste heeft, die men niet dan door een toverstaf kan ontdekken. *Coquimbo* heeft weinig bewoonde plaatsen en deze liggen verstrooid en zijn meestal gekozen naar de bewerking der mijnen. Dit gebied is onderhevig aan zeer vele aardbevingen, dat men, er een maand vrij van blijvende, al lang meent verschoond te zijn. Aan gene zijde van de rivier *Chuappa*, die de grens is van *Coquimbo* en *Sant Jago* zijn meer vruchbare dalen en bergvlakten. Meer zuidwaarts neemt de hoogte der gebergten af. *Sant Jago*, de hoofdstad van *Midden Chili*, is een der schoonste steden van *Zuid - Amerika*, en bestaat gelijk andere Spaansche steden uit gelijke, vierkante pleinen en evenwijdige straten, welke dezelve met elkanderen verbinden. De huizen zijn zeer groot, of beslaan ten minste eene zeer groote grondvlakte, daar zij gemeenlijk een derde gedeelte van eene zijde der hoofdstraten, en de helft van de lengte der dwarsstraten beslaan.

(*Het vervolg hierna.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Aug. 6—Eng. schip *Good Success*, W. Durant, van China den 2den juli naar Bombaij.

Aug. 7—schip *Olivier van Noort*, J. Duijff, van Texel den 23sten april naar Batavia.—schip *Henriette en Henrij*, F. J. Vliger, van dito den 27sten maart, naar dito, passagiers: de heer A. Flentrop, met Zr. Ms. troepen.

BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. 7—brik *Willem*, M. Schaap, van Rotterdam den 3den april. — schip *Vrouw Hendrika*, L. A. J. Boulet, van Samarang den 24sten juli, passagier: de heer Meijer.

Aug. 8—schip *Anna Augustina*, J. F. Samuels, van Sinkapoer den 27sten julij.—schip *Lord Minto*, Said Aboe Bakar, van Grissee den 22sten juli, passagier: de heer Harloff.

Aug. 9—schip *Boeroeng*, P. Lunel, van Soerabaija den 4den augustus.— schip *Buitenzorg*, T. S. Perrij, van Bourbon den 23sten juni. — Fransch schip *l'Alexis*, Gilot, van Bordeaux den 9den maart, passagier: de heer A. Tissot.

Vertrokken.

Aug. 8—Eng. brik *Collingwood*, J. Snipe, naar Sinkapoer, passagier: de heer H. Sijme.—brik *Anna Henrietta*, J. H. Buijten, naar Soerabaija. — brik *Margaretha Engeltina*, A. de Bruin, naar dito, passagiers: de heeren J. F. Meijer, H. Dessouvage, H. Geantel, W. W. D. B. Schiffer en Preijer.

Aug. 9—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, naar Samarang, met Zr. Ms. troepen.—brik *Le Heros*, C. Böhme, naar Antwerpen, passagiers: de gepensioneerde 2de luitenant der infanterie M. van der Veen.—schip *Alida*, C. E. Knudsen, naar Pontianak, met Zr. Ms. troepen, passagier: luitenant bij de marine der 2de klasse D. Speleveldt.—Eng. schip *Lord Melville*, R. Brown, naar Antwerpen, passagiers: kapt.-kwartiermeester P. G. van Crempen, de heer W. Thompson en familie. — Portugeesch schip *Providencia*, F. A. de Azivido, naar het eiland Onrust.

Aug. 10—Chinesche jonk *Hongtjoen*, Tan Bocnlian, naar Kiangmoeij.

SAMARANG.

Aangekomen.

Aug. 2—Zr. Ms. brik *Nautilus*, luitenant der 1ste klasse De Gelder, van Japara.

Aug. 5—Zr. Ms. zwaard-boot *No.* 18, stuurman Ditlof Heush, van een kruistogt.—bark *Regret*, J. Kerr, van Sumanap den 28sten juli.

Vertrokken.

Aug. 1—Chinesche brik *Tjongoan*, Kwe Lamsoei, naar Riouw.

Aug. 5—Arab. brik *Fatal Ghaijer*, Said Abdulla Habassie, naar Riouw.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Aug. 1—galjas *Kim Hokhim*, Thee Tiko, naar Batavia.—Chinesche wangkang *Hongsing*, Lim Tiange, naar Canton.

Aug. 3—schip *Nieuwe Cato*, C. F. Drijman, naar Sumanap.

dito no. II. Breed voor langs den weg en achter 15 roeden, diep aan de noordzijde 16 en aan de zuidzijde roeden.

Dito no. III. Breed voor langs de zuidzijde 15, en achter 13 roeden; diep langs de westzijde 35, en langs oostzijde 35 roeden.

Dito no. IV. Breed voor langs de zuidzijde en achter roeden, en diep 36 roeden.

Dito no. V. Breed voor langs de zuidzijde, en achter roeden, en diep 36 roeden.

Dito no. VI. Breed voor langs de zuidzijde, en achter roeden, en diep 36 roeden.

Dito no. VII. Breed voor langs de zuidzijde en achter roeden, en diep 37 roeden.

Dito no. VIII. Breed voor langs de zuidzijde en achter 15 roeden, en diep 38 roeden.

Dito no. IX. Breed voor langs de zuidzijde 13, en achter 17 roeden, en diep 39 roeden.

De afmetingen nader door den landmeter geverifieerd, en de eigendomsbewijzen geinsereerd zullen worden.

Voorwaarden.

Art. 1. De eventuele eigenaars zullen verpligt zijn, dadelijk na het verkregen regt van eigendom, een hekwerk langs den grooten weg te stellen, ter afsluiting der percelen, volgens de bij den hoofd-ingenieur *Tromp* ...ie liggende project teekening, verder is de bezitter van ieder erf gehouden, om binnen den tijd van een jaar hetzelve te bebouwen met een goed steenen woonhuis breed in front en diep ten minste vijftig rijnlandsche voeten, het huis en de bijgebouwen met pannen of ... te dekken, en is het uitdrukkelijk verboden, om ...ge de minste werken van bamboes of andere ligt ontvlambare materialen daar op te vestigen.

Art. 2. De regtverkrijgenden zullen in het plaatsen der voorgevels, zoo van de hoofd als bijgebouwen, van de ...werken, de bruggen enz, in alles stiptelijk de aanwijzing van den rooimeester moeten volgen.

Art. 3. Het zal niet vergund zijn, meer dan één hoofdwoning op één perceel te bouwen of hetzelve te splitsen.

Art. 4. Van den 1sten januari 1830 af aan, zullen de erven aan alle belastingen op grond eigendom, reeds ...gd of nog te leggen, speciaal aan die der verponding, onderworpen zijn.

Art. 5. De onkosten van meten en zegels, zullen door de regtverkrijgenden gedragen worden, de overdragt op ... zelver namen, zal echter kosteloos plaats vinden.

Art. 6. Wanneer de regtverkrijgenden in gebreken mogten blijven, om aan deze voorwaarden te voldoen, zal het regt van eigendom daar door verbeurd worden, en ...derom aan den lande vervallen.

Gegadigden worden verzocht om hunne verzoeken, welke tevens zullen moeten inhouden de verzekering dat de voorwaarden zullen worden naargekomen, verzegeld aan den ondergeteekenden, voor den 15den september, intezenden.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
Batavia, den 5den augustus 1829. J. C. REIJNT.

—Benoodigd twee paren gouden epauletten voor hoofdofficieren, zes stuks dito dito voor kapiteins; vier dito dito voor eerste luitenants, en vier dito dito voor tweede luitenants. —Gegadigden gelieven zich te adresseren bij

Den Directeur van 's Lands Produkten en Civiele Magazijnen,
Batavia, den 6den aug. 1829. J. C. REIJNST.

—Met referte tot het besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, d. d. 16 julij 1827 no. 27, (geinsereerd in de Bataviasche Courant no. 59,) maakt de ondergeteekende bekend, dat bij de resolutie der Indische Regering van den 17den april jl. no. 19 is bepaald." Dat, ter voorkoming van de belemmeringen welke uit eenen onbeperkten uitvoer van zout, aan het debiet voor inlandige consumptie zoude kunnen worden toegebragt, voortaan, zonder uitdrukkelijke vergunning van den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen, geen zout voor rekening van bijzondere personen, van het hoofddepôt Pakkies, zal mogen worden uitgevoerd, blijvende ... de uitvoer van Grissee, Paradessie en Madura en Sumanap onverlet.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
Batavia, den 7den august. 1829. J. C. REIJNST.

—De Resident van Pekalongang, als daartoe behoorlijk gemagtigd, maakt bij deze bekend, dat door hem eene uitbesteding zal worden gehouden, voor de levering in de pakhuizen der hoofdplaats van de residentie, *dertig koijang rijst.*

De rijst zal moeten zijn van den oogst van 1829, gezuiverd van padie en van stof, en in dubbele stroozakken dienen geleverd te worden.

Eene maand na de sluiting van het kontract zal de leverantie moeten zijn volbragt.

De betaling zal voor de helft in voorschot, en voor de wederhelft na likwidatie der rekening, door de algemeene rekenkamer, en finale aflevering, plaats vinden, in zoodanige munt als zal zijn bedongen.

De uitbesteding zal op den 20sten dezer, des middags, en ten kantore van den ondergeteekenden gehouden worden; zullende daarbij worden opgevolgd, het reglement van den 17den julij 1829.

Gadinghebbenden zullen mitsdien hunne billetten, aan den ondergeteekenden moeten indienen, of bij monde de levering aanbieden den 19den, of uiterlijk den 20sten dezer, des morgens.

De minste inschrijver zal van den definitiven aannemer eene premie erlangen van een half procent, van het bedragen der leverantie.

Pekalongang, *De Resident voornoemd,*
4 augustus 1829. M. H. HALEWIJN.

—Debiteuren van het vendu-departement te Samarang, nalatig in de voldoening van hun debet over de maand april jl., worden bij deze uitnoodigd hetzelve te voldoen, vóór den 30sten dezer.

De superintendent van het vendu-departement voornoemd,
Samarang, *den 15den augustus 1829.* SCHELTEMA.

—Het vendu-departement te Samarang maakt bij deze, naar aanleiding van het besluit van den Luitenant Gouverneur Generaal, van den 24sten julij jl. no. 1, aan een iegelijk die zulks zal aangaan, bekend, dat voortaan en te beginnen van heden, het minimum, der te houden vendutien is bepaald op een duizend guldens, en zulks met alteratie van art. 3, van de instructie voor voornoemd departement, gearresteerd bij resolutie van de Indische Regering, van den 25sten januarij 1822 no. 9, (staatsblad van dat jaar no. 29).

Namens het vendu-departement voornoemd.
Samarang, *De secretaris en boekhouder,*
den 1sten augustus 1829. KOENEN.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„	33½
Varkens-vleesch het katje.	„	26	„	50	„	36
Ossen-vleesch het pond .	„	20	„	16	„	10

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper - olie per takker of 33 bottels	10	75	7	20	5	70
Idem per bottel	„	40	„	30	„	„
Katjang - olie per takker .	6	75	6	„	5	30
Idem per bottel	„	25	„	25	„	„
Dempel - olie per pikel .	„	„	18	„	19 80	„
Rijst per koijang	105	„	70	„	45 8	„
Idem per gantang	„	45	„	17	„	20
Koffij per koijang	„	„	„	„	570	„
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	12	80	15	„	12	„

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkooping op regterlijk gezag. Op donderdag den 27sten augustus 1829, 's morgens te 9 ure, zal alhier bij executie voor en van wege *W. Mierop*, ten overstaan van twee gecommitteerdens en ten bijwezen van den ondergeteekenden, door den vendumeester alhier, publiek zal worden verkocht, krachtens het vonnis van den Raad van Justitie te Samarang, in dato 28 januari 1829.

Eene zekere van steenen met sierappen gedekte woning met steenen bijgebouwen, staande en gelegen beoosten het fort aan den grooten rijweg alhier, toebehoorende aan *H. F. Winckelhaagen.*

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt actie of toezegging op de voorschrevene vastigheid zoude willen opponeren, tegen de executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

Rembang, *De waarnd. exploiteur,*
den 29sten julij 1829. J. AGERBEEK.

—Differente zijden stoffen, als: satijnen, gros de naples, gros d'epingle, gros de florence en levantine van diverse couleuren, neteldoek en gaas, gekouleurd merinos, kanten tule van ⅝ en 10/4 el breed, gemaakte dames mutsen, pellerinen, witte en zwarte kanten voiles, zwarte en witte zijde kousen, laken, flanel, alcatieven, katoenen dames, heeren en kinder kousen en sokken, zwarte en witte manshoeden, pleete hangstolpen van diverse grootte, fraaij geslepen glaswerken, zwitsersche kaas, gedroogde vruchten, suikerwerken, koek, vruchten op brandewijn, diverse dranken en provisien, kinderspeelgoed, alsmede medicine purgatif de le Roij, pas aangebragt bij

J. VAN DIJK.

—Te koop, bij *Beijvanck* pas aangebragte hollandsche boter, voor twee gulden het pond.

Meester-Cornelis, *den 6den aug 1829.*

—Te koop, eenige spannen goed gedresseerde wagenpaarden, te bevragen bij M. VEIT.

op Goenoengsaharie.

GEBOORTEN

Verloste voorspoedig van een zoon, *C. C. L. Bron*, geliefde echtgenoot van

J. A. BUIJN.

Indramaijoe, *2 augustus 1829.*

—Heden verloste voorspoedig van eene dochter, de echtgenoot van J. DöHNE.

Klatten, *30 julij 1829.*

—Op heden is van eene dochter bevallen, de echtgenoote van VAN DER VINNE.

Batavia, *den 8sten augs. 1829.*

STERFGEVALLEN.

Heden ontving ik het treurig berigt, dat mijn hartelijk geliefde vader Mr. *Paul. Philip du Cloux*, griffier bij de regtbank van eersten aanleg zitting houdende te Appingedam, aldaar op den 2den april 1829, in den ouderdom van ruim 59 jaren, is overleden.

C. P. DU CLOUX.

Samarang, *den 31sten julij 1829.*

—Heden ontving ik de treurige tijding, dat mijn dierbare vader de weleerw. zeer gel. heer *S. Roorda van Eijsinga*, in leven geliefd leeraar bij de Hervormte Gemeente te Batavia, op de terugreis naar Nederland, op het eiland Sint Helena, aan verval van krachten is overleden. De hoop des wederziens lenigt mijne smart, en de overtuiging dat de gedachtenis aan zijn eerw. nog lang in zegening zal blijven, matigt mijne droefheid.

P. P. ROORDA VAN EIJSINGA.

Ceram, *30 julij 1829.*

—Heden overleed, de chirurgijn der 2de klasse *N. J. Labée*, med. doctor.

Ondergeteekende kommissarissen in deszelfs boedel brengen zulks ter kennise der belanghebbenden, met verzoek zich binnen zes weken aan hun te melden.

De chirurgijn der 2de klasse,
Djocjokarta, C. VAN HAASTERT.
den 13den julij 1829. Dr. SCHMIDT MULLER.

NAGELATEN BOEDELS.

Allen die te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van den alhier overleden officier van gezondheid, *Louis Coulon*, gelieven daarvan aangifte en betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, na dato dezer, aan den mede-executeur

J. J. H. HELLERMANN.

Batavia, *den 4den augustus 1829.*

—De boedelkamer te Samarang, roept een iegelijk op die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan den boedel van wijlen de Inlandsche vrouw *Kamillia*, daarvan aangifte of betaling te doen, binnen zes weken, gerekend van heden ter secretaris van gedachte kamer.

De Boedelkamer, te Samarang,
Namens dezelve.
De Secretaris,
Samarang, B. G. SARTORIUS.
1 augustus 1829.

—Zes weken na dato, gelieven de crediteuren en debiteuren in den boedel van wijlen den op den 26sten julij ll. alhier overleden chirurgijn der 2de klasse *Hillebrand*, zich met hunne opgaven te adresseren aan de ondergeteekende commissarissen.

LAURENS, *apot. der 2de kl.*
BAUMGARTEN, *chir. der 3de kl.*

Djocjokarta, *den 3den augustus 1829.*

—Die verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van den boedel van wijlen den 2den luitenant kwartiermr. *F. A. Oosterwelder*, worden verzocht aangifte te doen aan de kommissarissen, binnen zes weken.

Djocjokarta, R. MARTENS, *2de l.*
den 29sten julij 1829. KRAUSSE, *2de luit.*

VERTREKKENDE PERSONEN.

De Medecine Doctor *de Man*, repatrieert.
—De gepensionneerde luitenant *van der Veen*, repatr.
—*F. Mouwer* vertrekt naar de Kaap de Goede Hoop.
—*Peter Daniel Schmidt*, is van voornemens naar Singapoer, China en Europa te vertrekken.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Te huur, het huis van den heer *Roberts*, op het Koningsplein. Idem van mevrouw *Blume*, achter Weltevreden. Idem op den hoek van het Koningsplein, onlangs bewoond geweest door mevrouw *Severijn*. Idem op het Molenvliet, naast de woning van den heer *Baumhauer*; te bevragen bij

THOMPSON, ROBERTS en CO.

Batavia, *den 6 augustus 1829.*

—Na het Gouvernement ruim drieentwintig jaren, in onderscheiden militaire en civiele betrekkingen, te hebben gediend, en wel als resident van Riouw, en laatst als assistent resident van Sumanap en Pamakassan, in welke betrekking ik mijn ontslag verzocht en op honorabel heb verkregen; zoo heb ik mij als nu bepaald het eiland Java met mijne familie te verlaten, en naar Malakka te vertrekken. Hiervan geve ik kennis aan mijne vrienden, terwijl ik een ieder uitnoodig die iets van mij te vorderen heeft, daarvan opgave te doen, en wel binnen vijftien dagen, na dato dezer, te Soerabaija, aan

L. C. Grave VON RANZOW.

Soerabaija, *den 1sten augustus 1829.*

—De ondergeteekende het ongeluk gehad hebbende van met het schip DE VROUW HENDRIKA, op de bank van Cheribon, aan den grond te geraken, betuigt bij dezen zijnen opregten dank aan de heeren *van Manen* en *van der Wouden*, kommanderende Z. M. toelkannonneer-booten No. 11 en 12, mitsgaders aan de heeren plaatselijke autoriteiten en verdere ingezetenen te Cheribon, zoo voor hunne doelmatige hulp als gastvrij onthaal hem in zijne bovengemelde omstandigheden bewezen.

BATAVIASCHE WEDLOOP SOCIETEIT.

Algemeene vergadering van Heeren Leden, op woensdag den 12den dezer, 's avonds te 7 ure, in het lokaal van het Genootschap van Kusten en Wetenschappen.

W. A. KEUCHENIUS, *Se.*

BATAVIA RACING CLUB.

General Meeting on Wednesday the 12th of August next, at 7 o'clock in the evening, in one of the Rooms of the Batavia Society of Arts and Sciences.

W. A. KEUCHENIUS, *Se.*

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL

te Weltevrede

Onder de Zinspreuk:

UT DESINT VIRES TAMEN EST LAUDANDA VOLUNTAS.

5de Representatie van het 7de tooneeljaar,

Op vrijdag den 14den augustus 1829.

DE TROUWRING:

Tooneelspel naar het Hoogduitsche van

LEMBERT.

De deuren zullen niet voor *zes ure* geopend worden. Men zal te *half zeven ure precies* beginnen. Bij het verlaten der zaal, zal men zich van een contramerk dienen te voorzien.

Tot de afgave der bewijzen van toegang, *voor deze representatie*, zal worden gevaceerd, in het postkantoor te Weltevrede, op vrijdag den 14den augustus, zijnde de dag der Representatie, des voordemiddags van 8 tot namiddag te 2 ure.

Niemand zal worden toegelaten op Entree-billetten niet op naam van den houder staande; zullende ten naauwste daarop worden gelet.

Batavia, Namens de Directie,
den 9den aug. 1829. F. BUTIN BIK, *Directeur.*

Te BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.